

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2014 m. spalio 9 d.

dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos

(Tekstas svarbus EEE)

(2014/710/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) ⁽¹⁾, ypač į jos 15 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos ir Ryšių komiteto nuomones,

kadangi:

- (1) Direktyvoje 2002/21/EB nustatomi elektroninių ryšių sektoriaus teisiniai pagrindai, kuriais siekiama, *inter alia*, reaguoti į konvergencijos tendencijas, į jos taikymo sritį įtraukiant visus elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/140/EB ⁽²⁾ reguliavimo sistemos tikslas yra, *inter alia*, atsižvelgiant į konkurencijos plėtrą rinkose, laipsniškai mažinti šiam sektoriui taikomą *ex ante* reguliavimą, kad elektroniniai ryšiai galiausiai būtų reglamentuojami tik konkurencijos teisės nuostatomis;
- (2) atsižvelgiant į šį tikslą, šios rekomendacijos paskirtis – nustatyti tas produktų ir paslaugų rinkas, kuriose *ex ante* reguliavimas gali būti pateisinamas pagal Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 1 dalį. Visų *ex ante* reguliavimo veiksmų tikslas – pasitarnauti galutiniams naudotojams, užtikrinant, kad mažmeninės rinkos ilgą laiką būtų veiksmingai konkurencingos. Nacionalinės reguliavimo institucijos, tikėtina, palaipsniui galės nustatyti, kad mažmeninės rinkos yra konkurencingos ir be didmeninių rinkų reguliavimo, ypač dėl numatomos pažangos inovacijų ir konkurencijos srityje;
- (3) atitinkamų rinkų apibrėžtys ilgainiui gali pasikeisti, nes gali patobulėti produktų ir paslaugų savybės ir pasikeisti paklausos ir pasiūlos pakeičiamumo galimybės. Komisijos rekomendacija 2007/879/EB ⁽³⁾ galioja daugiau kaip šešerius metus, todėl dabar ją reikėtų peržiūrėti atsižvelgiant į rinkos raidą. Taigi šia rekomendacija pakeičiama Rekomendacija 2007/879/EB ir pateikiamos būsimų rinkos peržiūrų gairės nacionalinėms reguliavimo institucijoms;
- (4) Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad Komisija nustatytų elektroninių ryšių sektoriaus rinkas, kurių charakteristikos pagrįstai leidžia joms taikyti reguliavimo įpareigojimus pagal konkurencijos teisės principus. Todėl šioje rekomendacijoje elektroninių ryšių sektoriaus produktų rinkos apibrėžiamos vadovaujantis konkurencijos teisės principais;

⁽¹⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

⁽²⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, Direktyvą 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų ir Direktyvą 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (OL L 337, 2009 12 18, p. 37).

⁽³⁾ 2007 m. gruodžio 17 d. Komisijos rekomendacija 2007/879/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL L 344, 2007 12 28, p. 65).

- (5) pagal Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 3 dalį nacionalines aplinkybes atitinkančias atitinkamas rinkas, visų pirma atitinkamas geografines rinkas savo teritorijoje, pagal konkurencijos teisę ir kuo labiau atsižvelgdamos į šią rekomendaciją apibrėžia nacionalinės reguliavimo institucijos;
- (6) pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnio 3 dalį *ex ante* reguliavimo įpareigojimai nustatomi tik tose rinkose, kurios nėra veiksmingai konkurencingos. Direktyvos 27 konstatuojamojoje dalyje paaiškinta, kad tai yra rinkos, kuriose veikia viena ar daugiau didelę įtaką rinkoje turinčių įmonių ir kuriose nacionalinių ir ES konkurencijos teisės taisyklių priemonių nepakanka, kad būtų galima išspręsti nustatytą konkurencijos problemą. Be to, atliekant veiksmingos konkurencijos analizę, be kita ko, turėtų būti tiriama, ar rinka turi perspektyvų tapti konkurencinga, taigi, ar veiksmingos konkurencijos stygius yra ilgalaikis;
- (7) ir Komisija, ir nacionalinės reguliavimo institucijos, norėdamos nustatyti didmenines rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, turėtų pradėti nuo susijusių mažmeninių rinkų analizės. Ši mažmeninių rinkų analizė atliekama atsižvelgiant į paklausos ir, jei tinkama, pasiūlos pakeičiamumo ateities perspektyvą per tam tikrą laikotarpį. Apibrėždamos atitinkamas rinkas pagal Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 3 dalį, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų nustatyti geografinę teritoriją, kurioje konkurencijos sąlygos yra panašios arba pakankamai vienodos ir kurių galima atskirti nuo gretimų teritorijų, kuriose svarbiausios konkurencijos sąlygos pastebimai skiriasi, ypač atsižvelgdamos į tai, ar potencialus didelę įtaką rinkoje turintis veiklos vykdytojas visoje tinklo teritorijoje veikia vienodomis ar pastebimai skirtingomis konkurencijos sąlygomis, todėl jo veikla kai kuriose teritorijose yra apribota, o kitose – ne;
- (8) reikėtų įvertinti, ar, atsižvelgiant į ateities perspektyvą, mažmeninės prekybos rinkos yra veiksmingai konkurencingos be reguliavimo, pagrįsto nustatyta didele įtaka rinkoje. Kita vertus, analizėje turėtų būti atsižvelgiama į kitokio pobūdžio reguliavimo, taikomo atitinkamai (-oms) mažmeninei (-ėms) ir susijusiai (-ioms) didmeninei (-ėms) rinkai (-oms), poveikį per atitinkamą laikotarpį;
- (9) atliekant rinkos analizę pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnį, rinka turėtų būti vertinama atsižvelgiant į ateities perspektyvą, pradedant nuo esamų rinkos sąlygų. Atliekant analizę reikėtų įvertinti, ar rinka turi perspektyvų tapti konkurencinga ir ar konkurencijos stygius yra ilgalaikis, atsižvelgiant į tikėtiną arba numatomą rinkos raidą ⁽¹⁾;
- (10) jeigu, atsižvelgiant į ateities perspektyvą, nagrinėjama mažmeninė rinka nėra veiksmingai konkurencinga be *ex ante* reguliavimo, reikėtų įvertinti susijusią (-ias) didmeninę (-es) rinką (-as), kuriai (-ioms) gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnį. Analizuojant ribas ir įtaką susijusioje atitinkamoje (-se) didmeninėje (-se) rinkoje (-ose), kad būtų galima nustatyti, ar ji (-jos) yra veiksmingai konkurencinga (-os), reikėtų atsižvelgti į tiesioginį ir netiesioginį konkurencinį spaudimą, nesvarbu, ar tas spaudimas atsiranda dėl elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų ar kitų rūšių paslaugų ar prietaikų, kurios galutinių naudotojų atžvilgiu yra palyginamos ⁽²⁾. Kita vertus, jeigu, atsižvelgiant į ateities perspektyvą, mažmeninė rinka yra veiksmingai konkurencinga be *ex ante* didmeninio reguliavimo susijusioje (-iose) atitinkamoje (-se) rinkoje (-ose), nacionalinė reguliavimo institucija turėtų padaryti išvadą, kad didmeninio lygmens reguliavimas nebėra būtinas. Tokiu atveju susijusi (-ios) atitinkama (-os) didmeninė (-ės) rinka (-os) turėtų būti vertinama (-os) siekiant panaikinti *ex ante* reguliavimą. Jeigu didmeninės rinkos yra vertikaliai susijusios tiekimo grandinėje, pirmiausia reikėtų išanalizuoti tą didmeninę rinką, kuri yra pradinės grandies pradžioje nuo susijusios mažmeninės rinkos;
- (11) priede išvardytos didmeninės rinkos gali turėti tokių charakteristikų, dėl kurių *ex ante* reguliavimas gali būti pateisintas, nes jos atitinka toliau nurodytus tris suvestinius kriterijus, kurie taip pat buvo taikomi nustatant rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, ankstesnėse rekomendacijos versijose. Pirmasis kriterijus – didelės ir pastovios patekimo į rinką kliūtys. Atliekant perspektyvinę analizę, kad būtų galima nustatyti atitinkamas rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, dėl dinamiško elektroninių ryšių rinkos pobūdžio ir veikimo vis dėlto reikėtų atsižvelgti ir į galimybes per atitinkamą laikotarpį įveikti patekimo į rinką kliūtis.

⁽¹⁾ Komisijos gairių dėl rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (2002/C 165/03) 20 punktas.

⁽²⁾ Pavyzdžiui, OTT technologija teikiamos paslaugos. Nors šiandien šios paslaugos negali būti laikomos tiesioginiais elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų pakaitalais, tikėtina, kad per ateinančius metus dėl technologijų raidos šios paslaugos bus nuosekliai plėtojamos.

Antruoju kriterijumi sprendžiama, ar rinkos struktūroje per atitinkamą laikotarpį atsiras veiksminga konkurencija. Taikant šį kriterijų reikia išnagrinėti infrastruktūrinės ir kitos konkurencijos būklę, kuri lemia kliūtis patekti į rinką. Trečiasis kriterijus yra tai, kad taikant vien tik konkurencijos teisę nebūtų tinkamai išspręsta (-os) atitinkama (-os) rinkos nepakankamumo problema (-os). Pagrindiniai rodikliai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant pirmąjį ir antrąjį kriterijus, yra panašūs į tuos, kurie nagrinėjami atliekant ateities rinkos analizę, norint sužinoti, ar rinkoje yra didelė įtaka. Visų pirma, patekimo į rinką kliūčių rodikliai be reguliavimo (įskaitant negrįžtamųjų sąnaudų dydį), rinkos struktūra, rinkos veikimas ir rinkos dinamika, įskaitant tokius rodiklius kaip rinkos dalys ir tendencijos, rinkos kainos ir tendencijos, taip pat konkuruojančių tinklų ar infrastruktūrų mastas ir aprėptis;

- (12) kalbant apie pirmąjį kriterijų, šioje rekomendacijoje svarbios dviejų rūšių patekimo į rinką kliūtys: struktūrinės kliūtys ir teisinės arba reguliavimo kliūtys. Struktūrinės patekimo į rinką kliūtys atsiranda dėl pradinių išlaidų ar paklausos sąlygų, kuriomis rinkos senbuviams ir naujiems rinkos dalyviams sukuriama asimetriškos sąlygos, trukdančios arba neleidžiančios pastariesiems patekti į rinką. Pavyzdžiui, didelės struktūrinės kliūtys gali būti tada, kai rinkai būdingas absoliučių sąnaudų pranašumas, didelė masto ekonomija ir (arba) aprėpties ekonomija, pajėgumų apribojimas ir didelės negrįžtamosios sąnaudos. Panaši struktūrinė kliūtis gali atsirasti ir tada, kai paslaugai teikti būtina tinklo sudedamoji dalis, kurios techniškai negalima dubliuoti arba galima dubliuoti tik tokia kaina, kuri konkurentams yra nenaudinga;
- (13) teisinės arba reguliavimo kliūtys pagrįstos ne ekonominėmis sąlygomis, o atsiranda dėl teisės aktų, administracinių ar kitų priemonių, kurios turi tiesioginį poveikį patekimo į rinką sąlygoms ir (arba) veiklos vykdytojų padėčiai atitinkamoje rinkoje. Pavyzdžiui, teisinė arba reguliavimo kliūtis, trukdanti arba neleidžianti patekti į rinką, yra įmonių, turinčių prieigą prie atitinkamoms paslaugoms teikti reikalingo spektro, skaičiaus apribojimas. Kiti teisinių arba reguliavimo kliūčių pavyzdžiai – kainų kontrolė ar kitos su kainomis susijusios įmonėms taikomos priemonės, turinčios įtakos ne tik patekimui į rinką, bet ir įmonių padėčiai rinkoje. Teisinės arba reguliavimo kliūtys, kurios, tikėtina, bus pašalintos per atitinkamą laikotarpį, paprastai neturėtų būti laikomos patekimo į rinką kliūtimis, atitinkančiomis pirmąjį kriterijų;
- (14) patekimo į rinką kliūtys gali būti mažiau reikšmingos inovacijomis grindžiamose rinkose, kurioms būdinga nuolatinė technologinė pažanga. Tokiose rinkose konkurencinis spaudimas dažnai atsiranda dėl rinkoje dar nedalyvaujančių potencialių konkurentų diegiamų inovacijų grėsmės. Tokiose inovacijomis grindžiamose rinkose tarp įmonių, kurios esamoje „statiškoje“ rinkoje nebūtinai yra konkurentės, gali egzistuoti dinamiška ar ilgalaikė konkurencija. Šioje rekomendacijoje nustatomos rinkos, kuriose patekimo į rinką kliūtys per numatomą laikotarpį veikiausiai išliks. Vertinant, ar tikėtina, kad patekimo į rinką kliūtys išliks, jei nebus reguliavimo, būtina išnagrinėti, ar pramonėje dažnai ir sėkmingai buvo patenkama į rinką ir ar patekti į rinką buvo galima ir ateityje, tikėtina, bus galima pakankamai tiesiogiai ir užtikrintai, kad būtų apribota įtaka rinkoje. Patekimo į rinką kliūčių reikšmė priklausys, *inter alia*, nuo minimalaus veiksmingo produkcijos masto ir negrįžtamųjų sąnaudų;
- (15) net jei rinkoje yra didelių patekimo į ją kliūčių, kiti struktūriniai veiksniai toje rinkoje gali rodyti, kad rinka vis tiek turi tendenciją per atitinkamą laikotarpį tapti veiksmingai konkurencinga. Veiksmingos konkurencijos tendencija reiškia, kad per peržiūros laikotarpį veiksminga konkurencija rinkoje atsiras be *ex ante* reguliavimo arba kad ji atsiras po to laikotarpio, jeigu peržiūros laikotarpiu yra aiškių teigiamos dinamikos rinkoje įrodymų. Pavyzdžiui, rinkos dinamiką gali paskatinti technologinė plėtra arba produktų ir rinkų konvergencija, dėl kurios skirtingose produkto rinkose veikiantys veiklos vykdytojai gali pradėti daryti tarpusavio konkurencinį spaudimą. Taip gali būti ir rinkose, kuriose yra ribotas, bet pakankamas įmonių, turinčių skirtingą sąnaudų struktūrą, skaičius ir kainų atžvilgiu elastinga paklausa. Be to, rinkoje gali būti perteklinio pajėgumo, kuris paprastai leistų konkuruojančioms įmonėms labai greitai padidinti gamybą reaguojant į kainų padidėjimą. Tokiose rinkose ilgainiui gali pasikeisti rinkos dalys ir (arba) sumažėti kainos;
- (16) trečiuoju kriterijumi siekiama įvertinti taisomųjų priemonių, kurios gali būti nustatomos pagal konkurencijos teisę nustatytai (-oms) nuolatinei (-ėms) rinkos nepakankamumo problemai (-oms) spręsti, tinkamumą, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad *ex ante* reguliavimo įpareigojimai gali veiksmingai užkirsti kelią konkurencijos teisės pažeidimams. Tikėtina, kad konkurencijos teisės intervencinių priemonių nepakaks, jei, pavyzdžiui, intervencinės priemonės, skirtos nuolatinei (-ėms) rinkos nepakankamumo problemai (-oms) ištaisyti, vykdymo reikalavimai bus dideli arba jei intervencinių priemonių reikės imtis dažnai ir (arba) skubiai. Taigi, *ex ante* reguliavimas turėtų būti laikomas tinkama konkurencijos teisę papildančia priemone, jeigu vien tik konkurencijos teisės nepakanka, kad būtų tinkamai išspręsta nustatyta (-os) nuolatinė (-ės) rinkos nepakankamumo problema (-os);

- (17) taikant šiuos tris suvestinius kriterijus turėtų būti apribotas elektroninių ryšių sektoriaus rinkų, kurioms gali būti nustatomi *ex ante* reguliavimo įpareigojimai, skaičius ir taip prisidedama prie vieno iš reguliavimo sistemos tikslų – plėtojantis konkurencijai rinkoje laipsniškai mažinti sektoriui taikomas *ex ante* taisykles. Jeigu netenkinamas vienas iš trijų kriterijų, rinka neturėtų būti nurodyta kaip rinka, kuriai gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas;
- (18) didmeninėms rinkoms taikomas *ex ante* reguliavimas turėtų būti laikomas pakankamu norint išspręsti galimas konkurencijos problemas susijusioje (-iose) galutinės grandies rinkoje (-ose). Galutinės grandies rinkai *ex ante* reguliavimas turėtų būti taikomas tik tuo atveju, jeigu toje rinkoje vis dar yra didelės įtakos rinkoje atvejų, nepaisant *ex ante* reguliavimo susijusioje (-iose) didmeninėje (-ėse) galutinės grandies rinkoje (-ose). Atsižvelgiant į reguliavimo priemonėmis pasiektą pažangą konkurencijos srityje, šioje rekomendacijoje nurodomos tik atitinkamos didmeninės rinkos. Manoma, kad jas reguliuojant gali būti pašalintas veiksmingos konkurencijos trūkumas didmeninėse rinkose, dėl kurio atsiranda nustatytų rinkos nepakankamumo problemų susijusiose mažmeninėse rinkose. Jeigu nacionalinė reguliavimo institucija vis dėlto įrodytų, kad intervencinės priemonės didmeninėse rinkose nedavė naudos, *ex ante* reguliavimas gali būti taikomas atitinkamai mažmeninei rinkai, jeigu nacionalinė reguliavimo institucija nustatė, kad tenkinamas trijų kriterijų testas, nustatytas šioje rekomendacijoje;
- (19) priėdė išvardytos rinkos buvo nustatytos taikant minėtus tris suvestinius kriterijus. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų pradėti nuo prielaidos, kad šiose rinkose trys kriterijai yra tenkinami. Tačiau, jeigu nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad, netaikant reguliavimo didmeninėse rinkose, konkurencija apibrėžtoje (-ose) mažmeninėje (-ėse) rinkoje (-ose) būtų ilgalaikė, ji taip pat turėtų padaryti išvadą, kad *ex ante* reguliavimas didmeninėse rinkose nebereikalingas;
- (20) nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi konkrečiomis nacionalinėmis aplinkybėmis, gali vis dėlto manyti, kad tikslinga pačiai atlikti priėdė išvardytų rinkų trijų kriterijų testą. Nacionalinė reguliavimo institucija gali padaryti išvadą, kad nacionalinėmis aplinkybėmis rinka neatitinka trijų kriterijų testo. Jeigu rekomendacijoje nurodyta konkreti rinka netenkina trijų kriterijų testo, nacionalinė reguliavimo institucija neturėtų nustatyti reguliavimo įpareigojimų toje rinkoje;
- (21) nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti kitas rinkas, nei išvardyta šioje rekomendacijoje, ir taikyti joms trijų kriterijų testą. Visų pirma, jei nacionalinės reguliavimo institucijos, padariusios išvadą, kad mažmeninė rinka be *ex ante* reguliavimo nėra veiksmingai konkurencinga, ketina reguliuoti susijusią (-ias) didmeninę (-es) rinką (-as), ir ši (-šios) rinka (-os) nėra nurodyta (-os) rekomendacijoje, jos visuomet turėtų atlikti trijų kriterijų testą. Tokiu atveju pirmiausia reiktų išanalizuoti tą didmeninę rinką, kuri vertikalioje tiekimo grandinėje yra pradinės grandies pradžioje nuo susijusios mažmeninės rinkos. Nacionalinė reguliavimo institucija turėtų atlikti laipsnišką rinkų, esančių galutinėje grandyje nuo reguliuojamos pradinės grandies rinkos, analizę, kad nustatytų, ar tos rinkos bus veiksmingai konkurencingos, jeigu bus reguliuojama pradinės grandies rinka, kol prieis prie mažmeninės (-ių) rinkos (-ų);
- (22) nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėtų taikyti trijų kriterijų testą toms rinkoms, kurios išvardytos Komisijos rekomendacijos 2003/311/EB ⁽¹⁾ ir Rekomendacijos 2007/879/EB priėduose, tačiau kurių nėra šios rekomendacijos priėdė, jeigu tos rinkos šiuo metu yra reguliuojamos atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, kad įvertintų, ar remiantis tomis nacionalinėmis aplinkybėmis toms rinkoms vis dar gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas;
- (23) pagal Direktyvą 2002/21/EB besiformuojančioms rinkoms neturėtų būti nustatomi netinkami *ex ante* reguliavimo įpareigojimai, net jeigu jose yra pradininko pranašumo atvejų. Laikoma, kad besiformuojančios rinkos yra susijusios su naujais produktais ar paslaugomis, todėl labai sudėtinga nuspėti paklausos sąlygas ar patekimo į rinką ir pasiūlos sąlygas, todėl sunku taikyti trijų kriterijų testą. Netinkami *ex ante* reguliavimo įpareigojimai besiformuojančioms rinkoms netaikomi siekiant skatinti inovacijas, kaip reikalaujama Direktyvos 2002/21/EB 8 straipsnyje;

⁽¹⁾ 2003 m. vasario 11 d. Komisijos rekomendacija 2003/311/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL L 114, 2003 5 8, p. 45).

kartu reikėtų neleisti pirmaujančiai įmonei išstumti konkurentų iš tokių rinkų arba sukurti kliūtis į jas patekti, kaip nurodyta Komisijos gairėse dėl rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą⁽¹⁾. Papildomi esamos tinklo infrastruktūros atnaujinimai retai sudaro sąlygas naujai rinkai ar besiformuojančiai rinkai. Kad būtų galima padaryti išvadą, kad produktas nėra esamos rinkos dalis, produkto pakeičiamumo stygius turi būti nustatytas ir paklausos, ir pasiūlos atžvilgiu. Naujų mažmeninių paslaugų atsiradimas gali lemti naujos išvestinės didmeninės rinkos susiformavimą, jeigu tokios mažmeninės paslaugos negalėtų būti teikiamos naudojantis esamais didmeniniais produktais;

- (24) nacionalinės reguliavimo institucijos sudaro galimybę Komisijai, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms susipažinti su trijų kriterijų testo, kuris atliktas pagal šią rekomendaciją ir kuriam taikoma Direktyvos 2002/21/EB 7 straipsnio 3 dalis, rezultatais. Nepranešus apie priemonės, kuri turi poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, projektą, kaip nurodyta Direktyvos 2002/21/EB 38 konstatuojamojoje dalyje, atitinkamos valstybės narės atžvilgiu gali būti pradėta pažeidimo procedūra;
- (25) į rekomendacijos priede išvardytas rinkas neįtrauktos dvi rinkos, kurios buvo įtrauktos į Rekomendaciją 2007/879/EB (1 ir 2 rinkos), nes jos netenkina trijų kriterijų testo. Kadangi tikėtinos ar numatomos rinkos raidos (kuria grindžiama Sąjungos lygmens išvada) tempas valstybėse narėse gali skirtis, nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi konkrečiomis nacionalinėmis aplinkybėmis, gali nustatyti, kad Rekomendacijoje 2007/879/EB nurodyta 1-oji rinka ir kitos su Rekomendacijoje 2007/879/EB nurodyta 2-ąja rinka susijusios rinkos, atsižvelgiant į ateities perspektyvą, dar nėra veiksmingai konkurencingos be tinkamų ir proporcingų taisomųjų priemonių didmeninėje rinkoje. Taigi, nacionalinės reguliavimo institucijos gali pagrįsti tolesnius *ex ante* reguliavimo veiksmus didmeninėse rinkose, su sąlyga, kad nacionalinėmis aplinkybėmis vėlesniu peržiūros laikotarpiu bus tenkinamas trijų kriterijų testas. Rekomendacijoje 2007/879/EB nurodytose likusiose rinkose *ex ante* reguliavimas tebėra pagrįstas, tačiau Rekomendacijoje 2007/879/EB nurodytų 4, 5 ir 6 rinkų ribos yra apibrėžtos iš naujo. Nacionalinės reguliavimo institucijos, apibrėždamos šias rinkas, atsižvelgia į nacionalines aplinkybes,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos, apibrėždamos nacionalines aplinkybes atitinkančias atitinkamas rinkas pagal Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 3 dalį, turėtų išanalizuoti priede nurodytas produktų ir paslaugų rinkas.
2. Nustatydamos kitas, nei nurodyta priede, rinkas, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įrodyti (ir Komisija tai patikrins), kad tenkinami visi šie trys kriterijai:
 - a) egzistuoja didelių ir ilgalaikių struktūrinių, teisinių ar reguliavimo kliūčių patekti į rinką;
 - b) rinkos struktūra yra tokia, kad joje per atitinkamą laikotarpį neatsiras veiksminga konkurencija, atsižvelgiant į infrastruktūrinės ir kitos konkurencijos būklę, kuri lemia kliūtis patekti į rinką;
 - c) vien konkurencijos teisės nepakanka, kad būtų tinkamai išspręsta nustatyta (-os) rinkos nepakankamumo problema (-os).
3. Jeigu laikoma, kad, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines aplinkybes, kuriai nors priede nurodytai rinkai negali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įrodyti (ir Komisija tai patikrins), kad iš trijų 2 punkte nurodytų kriterijų netenkinamas bent vienas kriterijus.
4. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų atsižvelgti į visą susijusį konkurencinį spaudimą, nesvarbu, ar tas spaudimas atsiranda dėl elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų ar kitų rūšių paslaugų ar prietaikų, kurios galutinių naudotojų atžvilgiu yra palyginamos.

⁽¹⁾ Komisijos gairės (OL C 165, 2002 7 11, p. 6).

5. Šia rekomendacija nedaroma poveikio rinkų apibrėžtims, rinkos analizių rezultatams ir reguliavimo įpareigojimams, kuriuos nustatė nacionalinės reguliavimo institucijos pagal Direktyvos 2002/21/EB 15 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį iki šios rekomendacijos priėmimo dienos.
6. Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2014 m. spalio 9 d.

Komisijos vardu
Neelie KROES
Pirmininko pavaduotoja

PRIEDAS

- 1-oji rinka. Didmeninis skambučių užbaigimas atskiruose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose fiksuotoje vietoje.
 - 2-oji rinka. Didmeninis balso skambučių užbaigimas atskiruose mobiliojo ryšio tinkluose.
 - 3-ioji rinka. a) didmeninė vietinė prieiga fiksuotoje vietoje;
b) didmeninė centrinė prieiga fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams.
 - 4-oji rinka. Didmeninė aukštos kokybės prieiga fiksuotoje vietoje.
-